

Presuda u predmetu C-609/19 i u spojenim predmetima C-776/19 do
C-782/19 BNP Paribas Personal Finance

Mediji i informiranje

Potrošač koji je sklopio zajam izražen u stranoj valuti i nije svjestan nepoštenosti ugovorne odredbe uključene u taj ugovor o zajmu ne može biti izložen zastarnom roku za povrat iznosa plaćenih na temelju te ugovorne odredbe

Informacija koju je zajmodavac pružio potrošaču o postojanju valutnog rizika ne ispunjava zahtjev transparentnosti ako se temelji na pretpostavci da će paritet između valute obračuna i valute plaćanja ostati stabilan tijekom cijelog trajanja tog ugovora

Tijekom 2008. i 2009. godine potrošači su s bankom BNP Paribas Personal Finance sklopili ugovore o hipotekarnom kreditu izraženom u švicarskim francima (CHF) i otplativom u eurima za financiranje kupnje nekretnina ili udjela u društvima za nekretnine. Zbog obilježja tih kredita njihovo sklapanje sadržavalo je valutni rizik povezan s fluktuacijama tečaja eura u odnosu na tečaj švicarskog franka. Iako postojanje tog rizika nije bilo izričito navedeno u ugovorima o kreditu, iz njih je ipak neizravno proizlazilo da im je taj rizik bio svojstven i da je bio prebačen na potrošača.

Zbog poteškoća na koje su potrošači naišli prilikom plaćanja mjesečnih obroka pokrenuti su sudski postupci pred tribunalom d'instance de Lagny-sur-Marne (Opći sud u Lagny-sur-Marneu, Francuska) i tribunalom de grande instance de Paris (Okružni sud u Parizu, Francuska). Ti sudovi trebaju ispitati moraju li se navedene odredbe ugovora o zajmu kojima se potrošači izlažu neograničenom valutnom riziku, s obzirom na Direktivu o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima¹, smatrati nepoštenima i zbog toga neobvezujućima za zajmoprimce. U vezi s tim su tribunal d'instance de Lagny-sur-Marne i tribunal de grande instance de Paris Sudu uputili niz pitanja o tumačenju direktive.

Svojim današnjim presudama Sud, kao prvo, podsjeća na to da nepoštene odredbe u potrošačkom ugovoru ne obvezuju potrošača i da treba smatrati da nikada nisu postojale, tako da ne mogu imati učinak u odnosu na njegovu pravnu i činjeničnu situaciju. Slijedom toga, Sud smatra da se **na zahtjev koji je potrošač podnio radi utvrđenja nepoštenosti ugovorne odredbe uključene u takav ugovor ne može primjenjivati nikakav zastarni rok.**

S obzirom na to, Sud naglašava da se direktivi ne protivi nacionalni propis kojim se na tužbu za ostvarenje restitucijskih učinaka tog utvrđenja primjenjuje zastarni rok. Međutim, Sud ističe da **zastarni rok za povrat neosnovano isplaćenih iznosa na temelju nepoštene odredbe, koji može isteći čak i prije nego što je potrošač mogao saznati za nepoštenost te odredbe, ne može ni u kojem slučaju biti u skladu s direktivom.**

Kao drugo, Sud utvrđuje da je na sudovima koji su uputili zahtjev da ocijene određuju li sporne odredbe bitan element koji obilježava ugovore o zajmu o kojima je riječ i čine li njihov glavni predmet. Naime, u takvom slučaju direktivom je omogućeno ocjenjivanje njihove nepoštenosti samo u slučajevima u kojima nisu sastavljene jasno i razumljivo.

Kao treće, Sud ističe da **priopćenje prodavatelja robe ili pružatelja usluga informacija potrošaču, čak i brojnih, ne ispunjava zahtjev transparentnosti ako se te informacije temelje**

¹ Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL 1993., L 95, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 12., str. 24.)

na pretpostavci da će paritet između valute obračuna i valute plaćanja ostati stabilan tijekom cijelog trajanja ugovora. Tomu je osobito tako kada prodavatelj robe ili pružatelj usluge potrošača nije upozorio na gospodarski kontekst koji može imati posljedice na promjene deviznog tečaja.

Kao četvrto, s obzirom na znanja prodavatelja robe ili pružatelja usluge koja se odnose na predvidivi gospodarski kontekst koji može imati posljedice na promjene deviznog tečaja, bolja sredstva tog prodavatelja robe ili pružatelja usluge za predviđanje valutnog rizika, kao i na znatan rizik u vezi s promjenama deviznog tečaja koje sporne odredbe prebacuju na potrošača, treba smatrati da **te odredbe mogu dovesti do znatnije neravnoteže u pravima i obvezama stranaka proizašlima iz ugovora o zajmu na štetu potrošača.** Naime, s obzirom na to da prodavatelj robe ili pružatelj usluge nije poštovao zahtjev transparentnosti u pogledu potrošača, **čini se da se tim ugovornim odredbama na tog potrošača prebacuje neproporcionalan rizik u odnosu na činidbe i na iznos primljenog zajma** jer primjena tih odredaba za posljedicu ima to da potrošač mora snositi trošak dugoročnog kretanja tečaja.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

Cjelovit tekst presuda ([C-609/19](#) i [C-776/19](#)) objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106